

неудовлетвореност и невъзможност за лично щастие. Защото има фатални жени по избор и фатални жени по орис. Първите са коравосърдечни и меркантилни съблазнителки. Вторите са магьосници по неволя, нежелаещи властта над мъжете и дори незнаещи какво да правят с нея. Ирина например е от вторите. За нея би била достатъчна любовта на един единствен мъж, стига тя да бъде всъпоглъщаща. Но разочарованието ѝ от Борис и презрението към собствения ѝ, впрочем доброволно избран начин на живот, я правят жена, обречена на страдания. Страдаща и погубваща се според логиката на собствения си характер, колкото и цензурата да се опитваше да накара писателя да промени хода на житейската достоверност в романа си.

Еманципираните и горди жени на Димитър Димов са изпреварили времето си. Но и са жертви на ограничеността му. Те се задъхват в оковите на собствената си духовна несвобода, причинена понякога от неправилен житейски избор и неизбежно обусловена от игото на условностите в един свят, „все още мъжки“. В тях има нещо от нездравия устрем на еманципантките, които хем презират мъжете, хем не могат без тях. И вечно са в плен на печалната невъзможност да преодолеят ненаситния си глад за мъже, толкова по-остър, колкото повече се опитват да избягат от тиранията на мъжкото опекуство. Те жадуват свободата си и не могат да я постигнат. Бунтуват се срещу оковите, но ги приемат в името на удобството от безволие или от каприз. И стават „обречени души“ по собствена воля, сами затягайки примката на зависимостта и отчаянието си.

Димов разкрива красотата на това страдание, като **съзнателно я естетизира**. Привлечен от необичайното, той е влюбен в нестандартните си герои и когато, принуден от идеологическите „съвети“ или от желанието за художествено равновесие, твори положителни персонажи, те просто не му се удават в същата степен, остават му *чужди в обикновеността си*. Житейски обичайното, за него сякаш съществува като *тривиално*. И може би, собственото му съзнателно или несъзнателно презрение и отвращение към делничните проблеми на действителния живот и българската реалност с крещящите си политически противоречия и абсурди го карат да *цени и търси екзотичното* като фон и **необикновеното** като поанта в човешките характери.

За Димитър Димов сякаш не съществува художествената значимост на дребните факти и на малките хора, а утвърждава като **ИНТЕРЕСНО И ЗАСЛУЖАВАЩО ВНИМАНИЕ И ОВЕКОВЕЧАВАНЕ В ЛИТЕРАТУРАТА НЕОБИКНОВЕНОТО**.